

Kokain – kokainbas

Grupp: koka och kokain m.m.

Sammansättning och former: Kokablåd (från *Erythroxylon coca*) innehåller 0,5 – 1,0 procent kokain. Kokain i basform ("free base", "kokapasta") är ett vitt pulver eller porösa bitar. Det renas och omvandlas till kokainhydroklorid. Hydrokloridformen kan i missbrukarleden med enkla hjälpmedel åter reduceras till basformen.

Benämningar: kokain, "coke", "koks", "snö", "kokapasta", "coca paste", "crack", "bazooka" (eg. om en dos), "fri bas", "free base".

Doser: 25 – 30 mg, enligt vissa källor 25 – 50 mg, vid snusning upp till 100 mg (en "linje"). Högsta domstolen har i NJA 2012 s. 528 antagit att en normal missbruksdos av kokain är knappt 0,1 gram.

Tillförselsätt: kokain: snusning (genom näsan: snortande), injektion, inhalation, kokainbas: främst inhalation.

Ruseffekter: eufori, kraftkänsla, minskad trötthet, ökat självförtroende, pratighet, flyktig tankeverksamhet, vid högre doser: excitation, förvirring med inslag av paranoia samt aggressivitet, injektion eller inhalation gör att effekterna kommer snabbare och blir intensivare än vid t.ex. snusning.

Biverkningar: rastlöshet, retlighet, ångest, oro, förvirring, aggressivitet, intoxicationspsykos med hallucinationer, hjärtklappning, hastig och ytlig andning, livshotande förgiftningar.

Beroenderisk: som heroin, enstaka rustillfällen kan vara tillräckliga för att initiera en beroendeprocess. Kokain är ett av de få medel som människor och djur vid god tillgång injicerar till döds. Toleransutvecklingen kan vara stark. Abstinensreaktionerna kan bli psykologiskt ytterst plågsamma med depression ("kraschlandning"), kraftlöshet m.m. men sällan livshotande. Vid inhalation av fri bas/crack förekommer att missbrukare hamnar i ett tätt upprepat intag av medlet (upp till var 20:e minut) tills de drabbas av svår förgiftning eller det tillgängliga partiet tar slut.

Skadeverkningar-risker: livshotande förgiftningar, kramper, hjärtstillestånd, avmagring, sexuell impotens, självmordsbenägenhet, paranoidea psykoser, självstympling p.g.a. haptiska hallucinationer, risk för våld mot omgivningen p.g.a. hämningslöshet och paranoia.

Sammanfattande beskrivning: För kokain i både bas- och hydrokloridform kan det finnas anledning att skärpa farlighetsbedömningen, särskilt som båda formerna visat sig vara mycket hastigt beroendeframkallande. Medlen är i detta avseende i samma klass som heroin. För både heroin och kokain kan det vara fråga om endast enstaka rustillfällen för att initiera en beroendeprocess. Kokain är däremot en av de få narkotika som människor och djur injicerar till döds om de har riklig tillgång till medlet, medan heroindödsfallen vanligtvis är olyckshändelser. Till skillnad från heroin, som är praktiskt taget fritt från psykiska skador och störningar, kan kokain i olika varianter framkalla svåra

psykoser med grav förföljelsemani. Både heroin och kokain kan orsaka livshotande förgiftningar vid vanligt missbruk.